

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

**ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ RADY
ve dnech 23. až 24. března 2006
v Bruselu**

**PROJEV PŘEDSEDY, PANA JOSEPA BORRELLA FONTELLESE
ZÁVĚRY PŘEDSEDNICTVA**

01/S-2006

*Generální ředitelství pro
předsednictvo*

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2006)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2006)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2006

PROJEV PŘEDSEDY

PROJEV PŘEDSEDY EVROPSKÉHO PARLAMENTU PŘED EVROPSKOU RADOU – BŘEZEN 2006

Vážené dámy a pánové, vážení představitelé států a vlád,

v průběhu šesti let, které uplynuly od zasedání Evropské rady v Lisabonu v březnu 2000, byl hospodářský růst v eurozóně každoročně nižší než 2 %.

Jsme velmi vzdáleni tomu být nejdynamičtější ekonomikou na světě.

Zdá se, že perspektivy jsou dnes lepší, v těchto slabých letech však bylo ztraceno mnoho pracovních příležitostí. Je nezbytné, abychom je obnovili.

Občané budou cítit, že se jich budování Evropy týká, pouze tehdy, bude-li Evropská unie schopna podpořit solidární a udržitelný růst.

K tomu potřebujeme aktivnější a lépe koordinované reformy a politiky na evropské úrovni.

Energetika, která bude ústředním tématem Vašich diskusí, musí být jednou z nich.

Evropský parlament s uspokojením konstatuje, že revidovaná evropská strategie růstu a zaměstnanosti, kterou tato Rada podpořila na jaře loňského roku, se konkrétně projevila v národních akčních plánech.

To je pokrok významný, nikoli však dostatečný.

Je významný, protože se jím vyjasňují pravomoci na národní a evropské úrovni. Zahajuje se náprava nedostatečného přisvojení si uvedené strategie na úrovni státu a společnosti. Její evropský přínos je srozumitelnější.

Kdyby tomu tak nebylo, nebyli byste nyní zde, na zasedání Evropské rady, a nediskutovali byste o politikách, které většinou patří do pravomoci členských států.

Zároveň však tento pokrok není dostatečný, protože se nadále spíše podobá „podnikatelskému plánu“, který je pouze orientační, než projektu pro evropskou společnost.

NRP (národní reformní programy) neobsahují vyčíslené cíle a konkrétní prostředky potřebné k jejich dosažení. Pouze 11 ze 25 členských států je schopno jmenovat osobu odpovědnou za provádění uvedené evropské strategie růstu a zaměstnanosti.

Tento pokrok není dostatečný, ani důsledný, protože závazky v oblastech působnosti, které Komise považuje za prioritní, jsou neslučitelné s návrhem finančního výhledu pro období 2007–2013.

PROJEV PŘEDSEDY

Komise vyjádřila své znepokojení nad omezením rozpočtu, které se dotýká základních programů této strategie:

- výzkum a rozvoj: 20 miliard EUR
- inovace: miliarda EUR
- vzdělávání a odborná příprava: snížení o 50 %
- malé a střední podniky: snížení o 40 %
- energetika: žádné dodatečné prostředky
- vnější činnosti: snížení o 21 %
- transevropské sítě: naprosto nedostatečné,...

Evropský parlament návrh velkou většinou hlasů zamítl kvůli tomu, že dostatečně neodpovídá cílům, které jste stanovili Vy sami.

Přijal ho však jako základ pro interinstitucionální jednání.

Toto jednání příliš nepokročilo. Zbývá ještě poslední schůze trialogu, avšak stále přetrvávají výrazně odlišné názory na pružnost a prostředky nezbytné pro některé výdajové politiky zvláštního evropského významu.

Pokud tolik zdůrazňujeme tuto záležitost, je to proto, že čelíme problému důvěryhodnosti: Evropská unie si stále klade nové cíle a nová pole působnosti, jak ve vnitřních politikách – např. výzkum a energetika – tak ve své úloze světového činitele, aniž by měla k dispozici prostředky, díky nimž by jich mohla dosáhnout.

Vážené dámy a pánové, vážení představitelé států a vlád,

zabraňte tomu, aby zklamání z budování Evropy vzrostlo. Nevytvářejme větší očekávání, než jsou ta, která můžeme splnit, a dospějme k dohodě, která by umožnila splnit očekávání, která jsme již vytvořili.

Připomínám Vám, že všechny úpravy finančního výhledu v polovině období vyžadují souhlas EP.

Vážené dámy a pánové, vážení představitelé států a vlád,

EP přikládá prvořadý význam dokončení vnitřního trhu a volnému pohybu kapitálu, zboží, osob a služeb.

Proto vítá rozhodnutí, které nedávno některé státy učinily, a to vzdát se moratoria na volný pohyb pracovníků pocházejících z nových členských států.

EP žádá státy, které dosud nepřijaly takové rozhodnutí, aby tak učinily co nejdříve.

EP také po dlouhých diskusích dokázal uklidnit vášně, které provázely návrh směrnice o službách.

PROJEV PŘEDSEDY

Vyjasnilo se mnoho nedorozumění, která tento projekt způsobil. Některé státy viděly ve směrnici příležitost, jak zvýšit svou konkurenceschopnost na vnitřním trhu. Jiné se domnívaly, že by znamenala nebezpečí sociálního dumpingu. Zaměřováním poskytování služeb a trvalého usazení se rokování ztěžovalo.

Parlament tento antagonismus překonal, vymezil své pole působnosti, vypustil kontroverzní zásadu země původu, vytvořil většinový politický konsenzus a zabránil tak rozkolu mezi starými a novými členskými státy.

Nyní je na Komisi, aby Radě předložila pozměněný návrh.

Žádám Vás, abyste nezmařili tak pečlivě vypracovanou dohodu, která umožní rozvinout jednotný trh služeb respektující sociální systémy členských států.

EP také požaduje, aby strategie růstu a zaměstnanosti úzkostlivě dbala na rovnováhu mezi hospodářskou soutěží a sociální dimenzí.

Tato rovnováha je nezbytná pro získání podpory občanů a pro boj proti chudobě, která v evropské společnosti zakořenila a postihuje 15 % jejího obyvatelstva. Tento cíl z návrhů Komise prakticky zmizel.

Spojení pružnosti a bezpečí je důležité zejména pro vypořádání se s pocitem obrovské nejistoty, která se pro některé stala realitou a již se jiní obávají, pocitem, jenž se šíří mezi mnoha Evropany.

Reformy jsou často chápány jako synonymum nízké mzdy a zvyšující se nejistoty zaměstnání. Tato situace může vést k dalšímu uzavírání se, což je opakem cílů, o které usilujeme, jimiž jsou otevření se a přizpůsobení se světu.

Boj proti nejistotě vedený prostřednictvím vzdělávacích programů by měl být prospěšný především pro méně kvalifikované pracovníky.

Zprávy Komise však dokazují, že tomu tak není. Procento nedostatečně kvalifikovaných pracovníků, kteří se do těchto programů zapojují, dosahuje sotva 45 % a v některých zemích klesá až k hranici 20 %.

Budete projednávat velmi důležitý návrh, který předložilo rakouské předsednictví a Komise, návrh, který by v roce 2007 mohl všem mladým lidem nabídnout zaměstnání, studium nebo odbornou přípravu, což by umožnilo jejich zařazení do pracovního procesu.

Pokud by Vaše závěry, které jsou často příliš rozsáhlé, než aby mohly být dobře srozumitelné, měly obsahovat jen jediný cíl, měl by to být tento. Avšak nestačí pouhá formulace. Již bylo dost *wishful thinking*. Mělo by se stanovit, jak se bude postupovat a kdy má být cíle dosaženo. A také jak se budou sledovat výsledky, kterých jednotlivé země dosáhnou.

PROJEV PŘEDSEDY

Připomeňte si zasedání Evropské rady v Barceloně v roce 2002. V zájmu podpory porodnosti zde bylo rozhodnuto zvýšit o 33 % počet míst v zařízeních, která pečují o děti do tří let, a zdvojnásobit počet míst v zařízeních pečujících o děti v předškolním věku starší tří let.

Co se stalo s tímto závazkem?

Ví to někdo? Nebo vzpomíná si někdo alespoň, že byl úmysl takového cíle dosáhnout?

Kéž se nyní nestane totéž se záměry stejně tak chvályhodnými jako rychle zapomenutelnými. Aby pouze nezvýšily skepsi Evropanů.

EP je přesvědčen, že hospodářský růst vyžaduje vhodný makroekonomický rámec. Přeje si proto ukončení roztržitých růstových strategií a je zastáncem užší koordinace hospodářských, rozpočtových a daňových politik.

Je nutné zajistit, aby základy sociální soudržnosti nebyly ohrožovány soutěží mezi členskými státy v oblasti daní.

Kromě toho je třeba, aby veřejnost byla schopna pochopit pravidla rozhodování EU.

Jak má veřejnost chápat skutečnost, že výše DPH na nevývozní zboží, jako např. restaurační služby nebo stavebnictví, se stanovuje jednomyslným rozhodnutím členských států, zatímco o přímých daních, zásadním faktoru územní konkurenceschopnosti, rozhodují jednotlivé členské státy libovolně bez jakéhokoliv vstupu ze strany Unie?

Pokud jde o stárnoucí populaci a demografickou výzvu, trvá Parlament na zásadním významu přistěhovalecké politiky. Při vytváření jakékoliv strategie růstu, zaměstnanosti a sociální soudržnosti je třeba tuto skutečnost důkladně zohlednit.

Jakého skutečného pokroku jsme osm let po Tampere (1999) dosáhli v oblasti evropské přistěhovalecké politiky, o jejíž nezbytnosti se již tolikrát hovořilo?

Odpověď zní: velmi malého. Evropská přistěhovalecká politika ve skutečnosti dosud neexistuje. Zabýváme se migrací, odsouváme problém za naše hranice, zatímco rozhodování v Radě pro spravedlnost a vnitřní věci se nachází ve slepé uličce.

Je nutné, aby se přistěhovalectví – proces příchodu migrantů – stalo synonymem integrace do hostitelských zemí a rozvojové spolupráce se zeměmi původu. Bylo by závažnou chybou nahlížet na tuto záležitost výhradně z hlediska bezpečnosti nebo jako na způsob řešení problémů naší stárnoucí populace.

Stejně tak nemůžeme nechat středomořské země, tranzitní země a země prvního vstupu, aby tuto věc řešily samy.

Přistěhovalectví je evropská otázka.

PROJEV PŘEDSEDY

Mezitím je však klepání na naše dveře stále silnější. Během 45 dnů utonulo ve vodách Atlantiku 1 200 až 1 700 „lidí z člunů“ cestujících z Mauritánie na Kanárské ostrovy a hledajících evropské eldorádo.

Unie musí zakročit proti novodobým otrokářům těmi správnými přísnými politikami.

Vážené dámy a pánové, představitelé států a vlád,

na zasedání Evropské rady v Hampton Courtu jste podpořili myšlenku evropské energetické politiky.

Pak následovala rusko-ukrajinská krize v oblasti dodávek zemního plynu, která ukázala, jak moc jsme na energii závislí.

Evropa si uvědomila svou zranitelnost v oblasti energie. Řada nabídek a protinabídek na převzetí podniků ukázala strategický význam tohoto sektoru pro národní suverenitu.

Zelené kniha Komise je připravena. Musíme rychle jednat.

Energie je ztělesněním dnešních rozporů v Unii.

Jak můžeme sladit suverenitu členských států s nutností reagovat na společné problémy?

Co je třeba udělat?

Zprv se energie musí stát základní složkou vnější politiky Unie. EP je velkým zastáncem toto kroku z důvodu zabezpečení dodávek.

Musíme důrazně zlepšovat energetickou účinnost, a dosáhnout tak 20% úspory ve spotřebě. Ta však bude vyžadovat velké změny v relativních cenách a sociálních návycích.

Je třeba rovněž diskutovat o otázce správného „energetického mixu“ – vysoce citlivé otázce, která je taktéž v nervovém centru národní suverenity.

EP je přesvědčen, že v dlouhodobém časovém horizontu nelze dosáhnout zabezpečení energie bez obnovitelných zdrojů. Je třeba využít náš technologický potenciál v této oblasti při vývoji v rozvíjejících se zemích, které změní světovou energetickou mapu.

Evropský parlament současně uznává úlohu jaderné energie při zajišťování dodávek elektřiny. I když způsobuje jiné problémy v oblasti životního prostředí, přispívá ke snížení emisí CO₂. Naše tabu musíme hodit přes palubu a začít o tomto tématu diskutovat.

Otázka energie však naráží na zásadní problém: neexistuje evropská energetická politika, nýbrž pouze politika hospodářské soutěže aplikovaná na energetiku.

PROJEV PŘEDSEDY

Politika hospodářské soutěže se uplatňuje na trhu, který není integrovaný, postrádá přeshraniční propojení a nevyužívá očekávané výhody liberalizace v oblasti elektrické energie.

Spotřebitelé se nedočkali žádných výhod jako např. nižších poplatků nebo kvalitnějších služeb. Žádného přínosu v podobě větší konkurenceschopnosti nebo snížení cen se nedočkalo ani hospodářství EU jako celek.

Dřívější monopoly mají na trhu i nadále dominantní postavení, neexistuje významnější přeshraniční konkurence, nováčci na trhu nedostávají potřebné tranzitní kapacity pro přepravu plynu a elektřiny. Propojenost je nedostatečná a velcí spotřebitelé jsou často vázáni dlouhodobými smlouvami z doby před liberalizací.

Není proto překvapením, že z evropského jednotného trhu se stává prostor pro nacionalistické šarvátky mezi zeměmi, jež chápou energii pouze jako strategický problém vnitrostátní povahy.

Převážná většina poslanců Evropského parlamentu vyjádřila své znepokojení nad defenzivními a ochrannými opatřeními, které vlády přijaly a které působí proti pohybu kapitálu a právu usazování. Parlament vyzval Komisi, aby při obraně vnitřního trhu zaujala rozhodný postoj, zejména v oblasti energetiky a finančních služeb.

Komise by si pro vytvoření větší konkurence přála, aby existovalo více konkurentů. Skutečností však zůstává, že ke slučování bude docházet i nadále, ať se nám to líbí, či nelíbí.

Otázkou je, zda bude probíhat na vnitrostátní nebo na evropské úrovni a jaká úroveň regulace je vhodná.

Jaká je potenciální úloha konkurence v odvětví elektrické energie a kde se jedná o veřejné služby?

Dnes zahájíte rozpravu, která má pro budoucnost Evropy zásadní význam. Evropský parlament se bude této rozpravy aktivně účastnit: přijetí evropské energetické politiky bude vyžadovat hodně ... energie.

* * *

Nemohu svůj projev zakončit, aniž bych se zmínil o Středním východě, protože jsem předsedou Evropsko-středomořského Smíšeného parlamentního shromáždění (EMPA), které se sejde tento víkend v Bruselu.

Vážené dámy a pánové, vážení představitelé států a vlád,

naše neschopnost dosáhnout většího pokroku ve znovuzahájení partnerství se zeměmi Středomoří otevřel prostor pro stoupence tzv. „střetu civilizací“. Podle výsledků voleb, které se v posledních měsících konaly v arabských zemích, se také zdá, že zastánců této myšlenky je v Palestině, v Egyptě, v Iráku a možná brzy i v jiných zemích mnoho.

PROJEV PŘEDSEDY

Prohlášení předsednictva EMPA ze dne 6. února bylo prvním společným prohlášením o „krizi v souvislosti s karikaturami“, které prověřilo hodnoty shromáždění jako fóra pro dialog a spolupráci.

Ve stejném kontextu však stažení mezinárodních pozorovatelů a následný útok na věznici v Jerichu, kvůli němuž nemohl prezident Abbas vystoupit v Evropském parlamentu, poskytly místním islamistům další argumenty na podporu jejich postojů.

Toto pondělí se budeme my, poslanci Evropského parlamentu a parlamentů regionu, snažit vytvořit prostředí pro dialog. Pokud se nám to má podařit, budou muset být škrty v rozpočtu týkající se programů MEDA upraveny. Z Barcelony 2005 zůstal dojem „partnerství bez partnerů“ a navrhované škrty by mohly nakonec zničit důvěryhodnost evropsko-středomořského procesu.

Podpora Rady a Komise na vhodné úrovni by byla v tomto směru velkou pomocí a posílila by interinstitucionální spolupráci, kterou Parlament Radě znovu nabízí.

Rád bych Vám poděkoval za možnost vystoupit a přeji Vám úspěch ve Vaší práci.
